

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2026/244
KARAR NO : 2026/226
KARAR TR : 04/05/2026

ÖZET: Mülkiyeti davacıya ait ta inmazlara, plan ve proje kapsamı haricinde toprak döküldü ünden bahisle, meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, özel hukuk hükümlerine göre ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : S. M.
Vekili : Av. M. M. Ç.
Davalı : DS Genel Müdürlü ü
Vekilleri : Av. A. Y. Y. - Av. Z. . R. .

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin maliki oldu u a pamuk ekimi yaptı nı, ta inmazların yakla ık 9.000 m²sine davalı idare tarafından toprak dökülmesi nedeniyle kullanılamaz hale geldi ini, ekim biçim yapılamadı nı, ekim yapılamaması nedeniyle u ranılan zararın tazmininin talep edildi ini ancak, zarara yönelik herhangi bir ödemenin yapılmadı nı, olayda davalı idarenin hizmet kusuru oldu unu ileri sürülerek, u radı ı zararın tazmini için fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla 5.000 TL maddi tazminatın haksız fiilin meydana geldi i tarihten itibaren faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N B A VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. **anhurfa 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 21/12/2023 tarih ve E.2023/841, K.2023/3709 sayılı kararı** ile, uyu mazlı n çözümünde idari yargı yerinin görevli oldu u gerekçesiyle, HMK. 114/1-b ve 115 gere ince yargı yolu caiz olmadı ndan davanın usulden reddine karar vermi , bu karar kesinle mi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"...Dava, hizmet kusurundan kaynaklı zararın tazmini talebine ili kindir.

Yargıtay HGK 2017/4-2658-E, 2022/130-K sayılı kararında ifade edildi i üzere "hizmet kusuru" kavramının açıklanmasında yarar bulunmaktadır. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın (Anayasa) "Yargıyolu" ba lıklı 125. maddesinin 1. fıkrasında " darenin her türlü eylem ve i lemlerine kar ı yargı yolu açıktır." hükmü yer almaktadır. Anılan maddenin son fıkrasında ise " dare, kendi eylem ve i lemlerinden do an zararı ödemekle yükümlüdür." düzenlemesi bulunmaktadır. dare hukukunda idarenin iki tür sorumlulu u kabul edilmektedir. Bunlardan ilki idarenin özel hukuk ilkeleri do rultusunda yaptı ı sözleşmelerden kaynaklanan özel hukuk sorumlulu u, di eri ise idarenin idare hukuku ilkeleri do rultusunda yapmı oldu u sözleşmeler ve idarenin her türlü i lem ve I eyleminden kaynaklanan kamu hukuku ilkeleri do rultusunda olu mu idare hukukuna özgü sorumluluk türüdür. darenin ki ilere verdi i zararları tazmin yükümlülü ü, idarenin "hizmet kusuruna (kusurlu sorumluluk)" ve "kusursuz sorumlulu una" dayanmaktadır. darenin kusura dayanan sorumlulu u, uygulamada "hizmet kusuru" kavramı ile anlatılmaktadır. Hizmet kusurunun tam ve kapsamlı bir tanımını yapmak zor olmakla

birlikte genel olarak doktrinde hizmet kusuru, idarenin ifa ile mükellef oldu u herhangi bir kamu hizmetinin kurulu unda, düzenlenmesinde veya te kilatında, bünyesinde, personeline yahut i leyi inde birtakım aksaklık, hukuka aykırılık, bozukluk, düzensizlik, eksiklik, sakatlık veya ihmalin ortaya çıkması, ekinde tanımlanmaktadır (Sarıca, Ragıp: stanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Hizmet Kusuru ve Karakterleri, Y. 1949, C. 15, S. 4, s. 858; Atay, Ender Ethem: dare Hukuku, Ankara 2006, s. 571; Yıldırım, Turan: dari Yargı, stanbul 2008, s. 253)... dari eylem, kamu idare ve kurumlarının kamu görevine ili kin, idare hukuku kural ve gereklerine göre yaptı ı olumlu veya olumsuz davranı ve fiillerden ibarettir. dari i lem ise, idari kanunlara dayanılarak yapılan muamelelerdir. darenin eylem ve i lemleri, onun kamu hukuku alanındaki kamu gücünü (otoritesini) kullanarak, idare hukuku kural ve gerekleri uyarınca yaptı ı faaliyetlerin, hukukî ve maddi hayattaki görünümüdür. Kamu tüzel ki ilerinin, kamu hizmetlerine ili kin olmakla beraber özel hukuk kuralları kapsamında, özel hukuk tüzel ki isi gibi yaptı ı eylem ve i lemler ise özel hukuk alanına ili kin oldu undan, bunlar idari eylem ve i lem olarak nitelendirilemezler. Kamu idare ve kurumlarının, kamu otoritesinin (egemenlik hakkının) bir temsilcisi olarak yaptı ı faaliyetlerinde veya ondan do an eylemlerinde hizmet unsuru söz konusu oldu u hâlde, özel hukuk tüzelki isi olarak yürütülen faaliyetler sırasında meydana gelen zararlardan ötürü ilgili kamu tüzel ki isinin sorumlulu unun özel hukuk hükümleri ve ilkeleri uyarınca belirlenmesi gerekir. Uyu mazlık Mahkemesinin 06.12.1999 tarihli ve 1999/38 E., 1999/40 K. sayılı kararında; “ darenin yürütmekle yükümlü bulundu u kamu hizmetine ili kin olarak uygulamaya koydu u plan ve projeye göre meydana getirdi i yol, kanal, baraj, su yolları, su ebekesi gibi tesislerin kurulması i letilmesi ve bakımı sırasında ki ilere verdi i zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün idari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait oldu u' vurgulandıktan sonra; “Kamu hizmetinin, yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmedi inin; kamu yararına uygun ekilde i letilip i letilmedi inin; dolayısıyla, olayda hizmet kusuru ya da ba ka bir nedenle idarenin sorumlulu u bulunup bulunmadı ının yargısal denetiminin, 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde 'idari dava türleri' arasında sayılan 'idari i lem ve eylemlerden dolayı zarara u rayanlar tarafından açılacak tam yargı davası' kapsamında idari yargı yerlerince yapılaca ina” i aret edilmi ve idarenin görevinde olan kamu hizmetini yürüttü ü sıradaki eyleminden do an zararın giderilmesine yönelik olarak açılan davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna ula ıldı. Ayrıca 11.02.1959 tarihli ve 1958/17 E., 1959/15 K. sayılı Yargıtay çtihadı Birle tirme Kararında da açıklandı ı gibi, kamu kurulu larının verdikleri kararlar sonunda plan ve projesine uygun olmak üzere tesisler yaptırımı olmaları, bu tesisleri kullanmaları veya bu tesislere bakmaları sebebiyle fertlerin u ramı oldukları zararların tazminine yönelik davalar tam yargı davası olarak idari yargı mercilerince çözümlenecektir. Öte yandan, yapılan i lerin plan veya projelere aykırı olması hâlinde ortada idari kararın tatbikine ili kin bir fiil bulunmadı undan, bu iddia ile açıldı ı bir dava ancak haksız fiilden do an bir dava olarak ele alınacaktır.

Eldeki dosyada da idarenin çalı ması nedeniyle davacının ta ınmazına toprak dökülmesi suretiyle olu an zararın tazmin edilmesine ili kin istem idarenin hizmet kusuruna dayandırılmaktadır. Bu nedenle idari yargı yolunun görevli oldu u davanın usulden reddine..."

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

4. Davalı vekili, süresinde sundu u cevap dilekçesinde, davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu unu ileri sürerek, yargı yolu itirazında bulunmu tur.

5. anlıurfa 2. dare Mahkemesi 17/02/2025 tarih ve E.2024/510 sayılı kararı ile, davada mahkemelerinin görevli oldu u gerekçesiyle, davalının yargı yoluna ili kin itirazının reddine karar vermi tir.

6. **anlıurfa 2. dare Mahkemesi 20/01/2026 tarih ve E.2024/510 sayılı kararı ile,** uyu mazlı ın çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyu mazlık Mahkemesine ba vurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"...Bu kapsamda, Mahkememizce verilen ara kararlar uyarınca davalı idare tarafından dosyaya sunulan yazı ve ekleri incelendi inde; dava konusu ta ınmazların sınırından DS bünyesindeki 'nın geçti i, ancak söz konusu kanalın 2017 yılı sonunda derinle tirme çalı masının tamamlanı ı, davaya konu edilen hafriyatın ise idarenin yürüttü ü proje ve i ler kapsamında dökülmedi inin açıkça belirtildi i görülmektedir.

Bu durumda, davacının ta ınmazlarına toprak dökülmesinin bir plan veya proje kapsamında olmadı ı gibi idari bir kararın icrası kapsamında da gerçekte tirilmedi i, davanın haksız fiilden do an bir tazminat davası oldu unun kabulü gerekti i, böylelikle belirtilen durum ve davanın niteli i dikkate alındı nda; idarenin aynı bir hakka müdahalesinin hukuka uygunlu unun yargısal denetiminin i in esasını te kil etti i ve açılan dava ile bir idari tasarrufun iptalinin ya da böyle bir tasarruf nedeniyle u ranılan zararın tazmininin istenilmemi bulunması kar ısında, haksız fiilden do an zararların tazmini davasının, özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tir..."

7. anlıurfa 2. dare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için idari yargı dosyası, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

8. 15/7/2018 ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 Nolu Cumhurbaşkanlı ı Kararnamesinin (CBK) "Devlet Su leri Genel Müdürlü ü" ba lıklı Onuncu Bölümde yer alan "Amaç ve kapsam" ba lıklı 119. maddesi öyledir:

"(1) Bu Bölümün amacı; Devlet Su leri Genel Müdürlü ünün kurulu , te kilat, görev, yetki ve sorumluluklarına ili kin usul ve esasları düzenlemektir."

9. 4 No'lu CBK'nın "Devlet Su leri Genel Müdürlü ünün görev ve yetkileri" ba lıklı 121. maddesinin ilgili kısmı öyledir:

"(1) Devlet Su leri Genel Müdürlü ünün görev ve yetkileri unlardır:

...

b) Sulama tesislerini kurmak, sulama sahalarında mevcut parsellerin tamamını veya aksamını gösterir harita ve planları yapmak veya yaptırmak ve icabı halinde kadastrasını yaptırmak.

c) Sulak alanları ıslah etmek, erozyon ve rüsubat kontrolü ile ilgili etüt ve planlama

i lerini yapmak veya yaptırmak, kendi tesislerini korumaya yönelik erozyon kontrolü maksatlı a açlandırma çalı maları yapmak.

...

d) ehir ve kasabaların içme su ve kanalizasyon projelerini tetkik, tasdik ve murakabe etmek.

e) Köy içme suları için teknik organizasyon ve murakabeyi sağlamak ve bu iş için Bakanlık emrinde çalı acak lüzumlu bilgiye sahip elemanları yeti tirmek.

f) Akar sularda ıslahat yapmak ve icap edenleri seyriüsefere elverişli hale getirmek.

g) Bu maddede belirtilen tesislerin çalı tırma, bakım ve onarım dâhil işlemlerini yürütmek.

..."

10. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun "A.Sorumluluk" başlıklı 1 altındaki "1.Genel olarak" alt başlıklı 49. maddesi şöyledir:

"Kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile, ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren de, bu zararı gidermekle yükümlüdür."

B. Yargı Kararı

11. Yargıtay 4. Hukuk Dairesi Birleştirme Kurulunun 11/02/1959 tarih ve E.1958/17, K.1959/15 sayılı kararının, III. bölümü şöyledir:

"stimlâksiz el atma halinde amme tekkülü stimlâk Kanununa uygun hareket etmeden ferden malını elinden alması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmuş durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir.

Bundan başka, bir amme tekkülü tarafından bir tesisin yaptırılması sırasında Devlet malı olmayan yerlerden toprak alınması veya böyle yerlere toprak veya moloz yığılması neticesinde meydana gelen zararların tazmini davası da başkasının malına amme tekkülüünün diledi iş gibi el atma hakkı bulunmadığı ve plan ve projelere ve artnamelere başkasının malına ihtiyaca göre el atılabilmesini gerektirecek esaslar konulamayacağı cihetle, haksız fiilden doğan bir tazminat davası sayılır.

Yapılan işlerin plan veya projeye aykırı olarak yapılması hali de idari karara aykırı bir hareket bulunması itibarıyla yine idari kararın tatbiki olan bir fiil sayılamaz ve bu bakımdan bu iddia ile açılmış bir dava haksız fiilden doğan bir davadan ibaret olacaktır.

Bu bentte anılan davalar, içtihadı birleştirme kararının dâhilinde kaldıklarından kararın bunlara ümülü yoktur."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAĞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram EN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALI KAN'ın katılımlarıyla yapılan 04/05/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının, ekinde

adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından, görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Arzu ÇET NDERE A T'nın davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ve Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

14. Dava, davacıya ait ta ınmazlara, davalı idare tarafından toprak dökülmek suretiyle zarar verildi i ileri sürülerek, meydana gelen zararın faizi ile birlikte tazminini istemiyle açılmı tır.

15. darenin yürütmekle yükümlü bulundu u kamu hizmetine ili kin olarak uygulamaya koydu u plan ve projeye göre meydana getirdi i yol, kanal, baraj, su yolları, su ebekesi gibi tesislerin kurulması, i letilmesi ve bakımı sırasında ki ilere verdi i zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait oldu u; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunuldu u; özel mülkiyete konu ta ınmaza kamula tırmasız el atıldı ı veya plan ve projeye aykırı i görüldü ü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ili kin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerince çözümlenece i, yerle ik yargısal içtihatlarla kabul edilmi bulunmaktadır. Belirtilen genel kabul do rultusundaki Yargıtay çtihadı Birle tirme Kurulu'nun 11/02/1959 tarihli, E.1958/17, K.1959/15 sayılı kararına yukarıda yer verilmi tir.

16. Haksız fiil ise; 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 49 vd. maddelerinde düzenlenmi olup, hukuka aykırı eylemlerle bir ba ka ki inin mal varlı ında ya da ahıs varlı ında eksilmeye neden olunmasıdır. Haksız fiilden bahsedebilmek için kusurun varlı ı gereklidir. Sorumluluk, ba kalarına verilen zararın kar ılanması yükümlülü ünü ifade eder. Sorumlulu un öznesi gerçek ki iler, özel hukuk tüzel ki ileri olabilece i gibi devlet ve di er kamu tüzelki ileri de olabilir. dari usul ve esaslar dı ında idarece yapılan eylemler "*haksız fiil*" niteli inde olup, idarilik karakteri ta ımayan bu eylemlerden dolayı ancak adli yargıda dava açılması mümkündür.

17. Dava dosyasının incelenmesinden; davacı tarafından, sayılı ve sayılı ta ınmazlarına toprak dökülmesi nedeniyle, ta ınmazlarının kullanılamaz hale geldi i ve bu sebeple ekim-biçim yapılamadı ı ileri sürülerek, u radı ı zararın faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan davanın, haksız fiilden do an bir tazminat davası sayılması gerekmektedir.

18. Belirtilen duruma ve davanın niteli ine göre, idarenin ayni bir hakka müdahalesinin hukuka uygunlu unun yargısal denetimi i in esasını te kil etmekte olup, açılan dava ile bir idari tasarrufun iptali ya da böyle bir tasarruf nedeniyle u ranılan zararın tazmini istemi bulunmadı ından bu haliyle uyu mazlık bir idari eylemden de il haksız fiil iddiasından kaynaklandı ından haksız fiilden do an zararların tazmini davasının, özel hukuk

hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, anlıurfa 2. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile, anlıurfa 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21/12/2023 tarih ve E.2023/841, K.2023/3709 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. anlıurfa 2. dare Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile, anlıurfa 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21/12/2023 tarih ve E.2023/841, K.2023/3709 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA

04/05/2026 tarihinde, OY BİRLİKLE KESİNLİK OLARAK karar verildi.

Ba kan Vekili
Kenan
YARAR

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Bayram
EN

Üye
Döndü Deniz
BİLİR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

